

The background is a complex, abstract collage. It features large, bold, black and white shapes that resemble stylized letters or symbols, some of which are partially obscured or fragmented. There are also several bright red, jagged, flame-like shapes scattered throughout. The overall composition is dense and dynamic, with a strong sense of movement and contrast.

VIII. DULA II

Umění první poloviny 20. století:
evropský modernismus a avangarda

Avantgarda

V umění se projevují 2 tendence:

1. **vymežit se proti akademismu** a sním spjatém diktátu evropských uměleckých škol (Modernismus/Avantgarda)

- Expresionismus (Edvard Munch)
- Fauvismus (Henri Matisse)
- Kubismus (Pablo Picasso) a Futurismus (Umberto Boccioni)
- Abstraktní umění (Vasilij Kandinskij)
- Ruský konstruktivismus
- Dada (Hans Arp, Marcel Duchamp)
- Surrealismus (André Breton)
- Funkcionalismus (Le Corbusier) a kolektivismus (Bauhaus)

2. **nalézt vlastní LA výraz** (forma, krajina, lidé, moderní techniky a koncepty): rozvíjí se především v zemích s početnou indiánskou a mestickou populací; různé projevy (Amerika „uzavřená“/Amerika „otevřená“, Marta Traba):

- Mexiko: **estridentismus** a muralismus
- Uruguay: **univerzální konstruktivismus**
- Andské země: **indigenismus**

Umění se osvobodilo z područí církve a aristokracie → umělci již nemusí zobrazovat vybrané náměty tak, aby byli ihned identifikovatelné a srozumitelné → odpoutávání se od reality → abstrakce

V LA 20. léta 20. století

– **Brazílie:**

- 1922: Výstava „Semana de arte moderna“

– **Argentina:**

- 1924: *časopis *Martín Fierro*, Buenos Aires – „martínfierrismus“
- První avantgardní výstavy

– **Kuba:**

- Povstání proti akademismu
- 1927 * první výstava moderního umění, časopis *Revista de Avance*

Modernismo brasileiro

- **Výstava Semana de Arte Moderna:**
  - Avantgardní výstavy, představení, konference
  - Umělci různé kvality
  - Cíle: konfrontace s avantgardní buržoazií a snaha o nalezení národního výrazu
  - Městské divadlo v São Paulu, 1922
  - Přítomní: Mário de Andrade, Oswald de Andrade, Vítor Brecheret, Plínio Salgado, Anita Malfatti, Menotti del Picchia, Guilherme de Almeida, Sérgio Milliet, Heitor Villa-Lobos, Tácito de Almeida, Emiliano Di Calvacanti aj.

SEMANA DE ARTE MODERNA - CATALOGO DA EXPOSICAO S. PAVLO 1922

SEMANA DE ARTE MODERNA

S. PAVLO 1922

— THEATRO MUNICIPAL —

AMANHAN — 17 DE FEVEREIRO

3.º e ultimo grande festival da

Semana de ARTE MODERNA

com o concurso de

VILLA-LOBOS

No saguão do theatro. exposição de pintura e esculptura.

Proços — Cadeiras 5\$300

Bilhetes à venda no Theatro Municipal

“D. Quixote” em S. Paulo

- 3 nejdůležitější účastníci:

- **Anita Malfatti:** průkopnice modernismu, z dobře situované rodiny – procestovala svět, expresionismus a kubismus v jednoduché formě
- **Emiliano di Cavalcanti:** zpočátku populární jednoduchý kubismus, později výjevy ze života brazilské společnosti
- **Vicente do Rego Monteiro:** nejextravagantnější, vlastní snadno rozeznatelný jazyk: plošné vzájemně propojené postavy, monochromní paleta, Art deko

Anita Malfatti (1889-1964):

- výstava v São Paulo, 1917
- Do roku 1923 je její dílo inovativní, avantgardní, posléze se věnuje výuce malby a kresby a její dílo se stává konvenční

Anita Malfatti. *Samba*. 1945.

Emiliano di Cavalcanti

(1897-1976) „Di Cavalcanti“

- malíř, ilustrátor a karikaturista
- Tvorba:
  - Zpočátku ovlivněna kubismem
  - Později snaha o vystižení Brazílie, její skutečné podoby (favely) a zároveň smyslnosti (samba)
  - muralismus

Hotel Jaraguá, São Paulo

Vicente do Rêgo Monteiro (1899-1970):

- všestranný umělec
- inspirovace:
  - kubismus a futurismus (Tommaso Marinetti),
  - japonské umění
  - předkolumbovská tvorbou obyvatel brazilského ostrova Marajó
- osobitý rukopis:
  - monochromní barevná paleta
  - rigidní formy a důraz na plochu a objem
  - monumentální dojem
  - „propletené postavy“ utvářející jeden celek

Př. Rego Monteiro. *Snímání Ježíše Krista z kříže*. 1924.

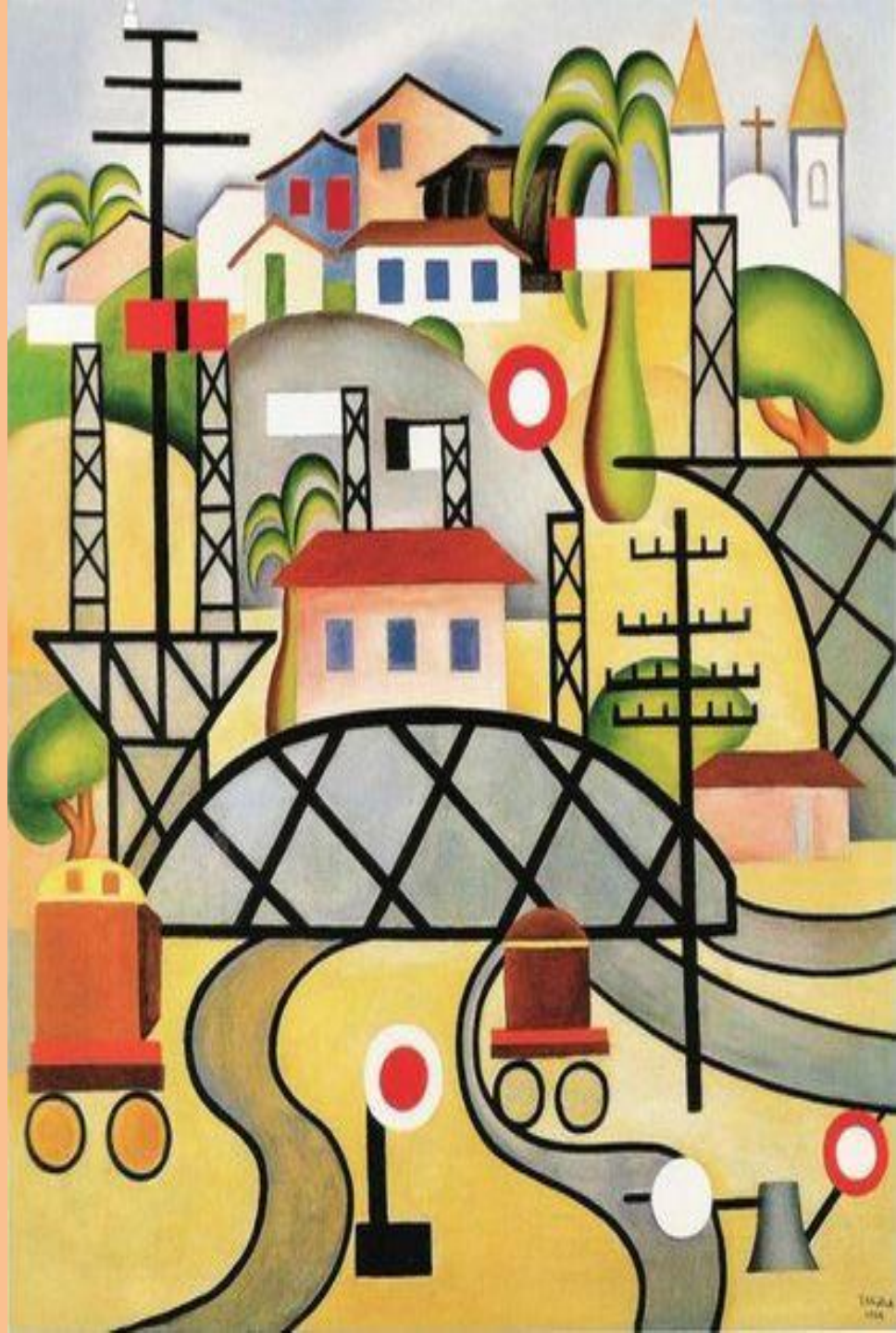
- **Snaha o hledání specifického národního výrazu:**

- **Tarsila do Amaral (1886-1973)** „Tarsila“: zájem o předK a koloniální minulost, studia v E, zpočátku v duchu kubismu a lidového umění, později pod vlivem „Kanibalismu“
- **Básník Oswald de Andrade (1890-1954):** * 1928 manifest *Manifesto Antropófago* – umělci mají strávit E i A umění a přetvořit je v něco nového

Tarsila do Amaral (1886–1973) „Tarsila“

- Tvorba:
  - Zpočátku vliv kubismu a lidového umění
  - 1924 hnutí „Pau Brasil“, modernismus a zároveň primitivismus, koloniální městečka v jednoduchých pastelových barvách
  - 1928 „kanibalské hnutí“:
    - Geraldo Ferraz, Tarsila do Amaral či Patrícia Galvão

MANIFESTO ANTROPOFAGO

Só a antropofagia nos une. Socialmente. Economicamente. Filosoficamente.

Única lei do mundo. Expressão mascarada de todos os individualismos, de todos os collectivismo. De todas as religiões. De todos os tratados de paz.

Tupy, or not tupy that is the question.

Contra toda as cathesezes. E contra a mãe dos Gracchos.

Só me interessa o que não é meu. Lei do homem. Lei do antropofago.

Estamos fatigados de todos os maridos catholicos suspeitosos postos em drama. Freud acabou com o enigma mulher e com outros sustos da psychologia impressa.

O que atropelava a verdade era a roupa, o impermeavel entre o mundo interior e o mundo exterior. A reacção contra o homem vestido. O cinema americano istoformará.

Filhos do sol, mãe dos viventes. Encontrados e amados ferozmente, com tobi a hypocrisia da saudade, pelos imigrados e pelos torriates. No paiz da cobra grande.

Foi porque nunca tivemos grammaticas, nem collecções de velhos vegetaes. E nunca soubermos o que era urbano, suburbano, fronteirico e continental. Preguicosos no magpa mundi do Brasil.

Uma consciencia participante, uma rythmica religiosa.

Contra todos os importadores de consciencia enstatada. A existencia palpavel da vida. E a mentalidade prelogica para o Sr. Levy Bruhl estudar.

Queremos a revolução Carahiba. Maior que a revolução Francesa. A unificação de todas as revoltas eficaizes na direcção do homem. Sem nós a Europa não teria sequer a sua

pobre declaração dos direitos do homem.

A idade de ouro annunciada pela America. A idade de ouro. E todas as girls.

Filiação. O contacto com o Brasil Carahiba. Oú Villeganhon print terre. Montaigne. O homem natural. Rousseau. Da Revolução Francesa ao Romantismo, à Revolução Bolchevista, à Revolução surrealista e ao barbaro technizado de Keyserling. Caminhamos.

Nunca fomos cathesezados. Vivemos atravez de um direito sonambululo. Fizemos Christo nascer na Bahia. Ou em Belem do Pará.

Mas nunca admittimos o nascimento da logica entre nós.

Desenho de Tarsila 1928 - De um cacofo, que figurará no meu proximo exposiçao de Junho na galeria Fierler, em Paris.

Contra o Padre Vieira. Autor do nosso primeiro emprestimo, para ganhar commissão. O rei analfabeto dissera-lhe: ponha isso no papel, mas sem muita labia. Fez-se o emprestimo. Gravou-se o assoar brasileiro. Vieira deixou o desenho em Portugal e nos trouxe a labia.

O espirito recusa-se a conceber o espirito sem corpo. O antropomorfismo. Necessidade da vaccina antropofagica. Para o equilibrio contra as religiões de meridiano. E as inquisições exteriores.

Só podemos attender ao mundo occular.

Tinhamos a justiça codificação da vingança. A ciencia codificação da Magia. Antropofagia. A transformação permanente do Tabú em totem.

Contra o mundo reversavel e as idéas objectivadas. Cadáverizadas. O stop do pensamento que é dynamico. O individuo victima do systema. Fonte das injustiças classicas. Das injustiças romanticas. E o esquecimento das conquistas interiores.

Roteiros. Roteiros. Roteiros. Roteiros. Roteiros. Roteiros. Roteiros.

O instincto Carahiba.

Morte e vida das hypotheses. Da equação eu parte do Kosmos ao axioma Kosmos parte do eu. Subsistencia. Conhecimento. Antropofagia.

Contra as elites vegetaes. Em communicação com o sólo.

Nunca fomos cathesezados. Fizemos foi Carnaval. O indio vestido de senador do Imperio. Pingido de Pitt. Ou figurando nas operas de Alencar cheio de bons sentimentos portuguezes.

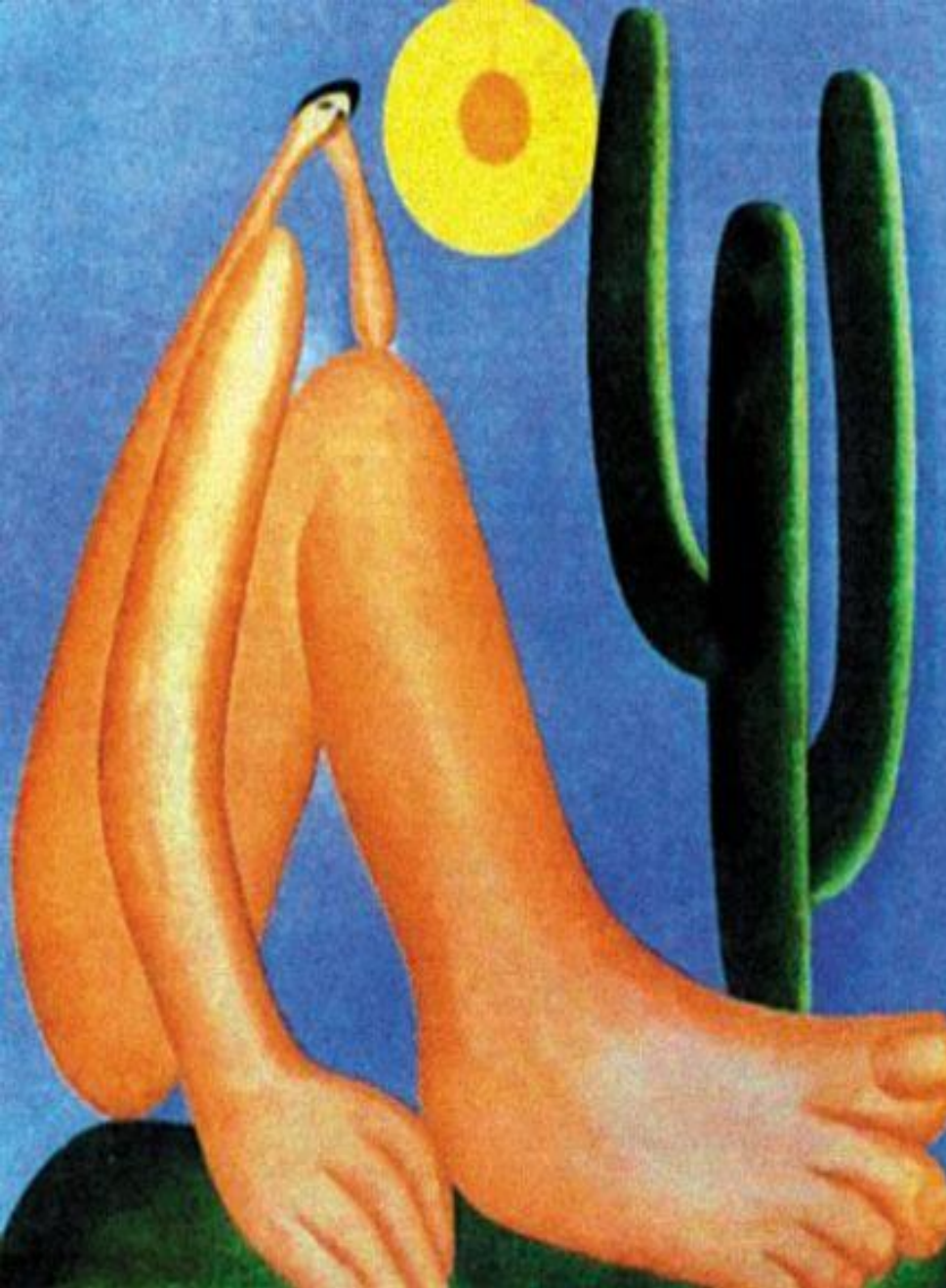
Já tinhamos o communismo. Já tinhamos a lingua surrealista. A idade de ouro. Catiti Catiti Imara Notia Notia Imara Ipejú

A magia e a vida. Tinhamos a relação e a distribuição dos bens phisicos, dos bens moraes, dos bens dignarios. E sabiamos transpor o mysterio e a morte com o auxilio de algumas formas grammaticas.

Perguntei a um homem o que era o Direito. Elle me respondeu que era a garantia do exercicio da possibilidade. Esse homem chamava-se Galli Mathias. Comi-o

Só não ha determinismo - onde ha mysterio. Mas que temos nós com isso?

Continua na Pagina 7

Argentina

- Argentina/Brazílie: bílá
  - Poč. 20. století navíc vlna imigrace z E
- 1924–1927: literární časopis *Martín Fierro*, Buenos Aires
- Malíři, kteří vystudovali v E:
  - **Emilio Pettoruti** :
    - cesty do I (futurismus) a F (kubismus)
    - Tvořil pod vlivem kubismu:
      - generace argentinských malířů 30. let 20. století (Alfredo Guido či Lino Enea Spilimbergo)/regionalismus a akademismus (realismus a figurace)
  - **Alejandro Xul Solar**:
    - Cesty po E (kubismus a dadaismus)
    - Malé formáty a akvarel
    - Tvůrce 2 jazyků
      - „criollismo“: pj + šj
      - „panlengua“: piktografický jazyk používající písmena a znaky/ne předK inspirace
  - **Raquel Forner**

MARTIN FIERRO

Periódico quincenal de arte y critica libre
10 Cts. 10 Cts.

Segunda época, Año I, Núm. 4

Buenos Aires, Mayo 15 de 1924

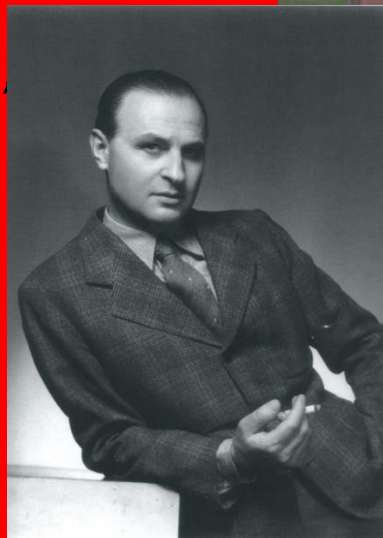
Dirección y Adm., Bustamante 27

MONTEVIDEO SEGUN VARGAS VILA

Emilio Pettoruti (1892-1971)

- Tvorba:
  - Zpočátku jej ovlivnily futurismus a kubismus
  - Návrat k figurální malbě
    - *Filosof*, 1918; *Žena v kavárně*, 1917
  - Celkově tihne pod vlivem kubismu k rozkladu forem na geometrické tvary, jednoduchosti, přehlednosti a řádu
    - *Muž se žlutou květinou*, 1932; *Koncert*, 1941)

Alejandro Xul Solar (1897-1963)

- Tvorba
  - Vliv kubismu a dadaismus (Hans Arp a Marcel Duchamp)
  - fantaskní a symbolická
  - akvarely malého formátu
- Extravagantní osobnost, zájem o astrologii, astronomii, okultismus a mytologii
- Vytvořil 2 vlastní jazyky:
  - panjazyk a neokreolštinu,
  - Piktografický jazyk „kreolismus“

Raquel Forner (1902-1988)

- Tvorba:

- Vliv italského hnutí Novecento a francouzského malíře André Deraina, figurativní malba

- *Mé sousedky*, 1924

- Pod vlivem španělské občanské války se na jejích plátnech začínají objevovat snové až nadpřirozené, mimozemské bytosti (franc. surrealismus)

- *Drama*, 1939–1946;
Exodus, 1940

- 50. a 60. léta 20. století: vlastní char. výraz

Kuba

- 20. léta 20. století: krach cukrovarnického průmyslu – příchod USA – vlna kubánského nacionalismu
- Představitelé kubánského modernismu:
  - malíř **Víctor Manuel** :
    - organizuje povstání proti akademismu (Academia de San Alejandro, Havana)
    - „primitivní“ umění
  - **Amelia Paláez**: „kubánský styl“ – bohaté barvy, inspirace kubánskými vitrážemi, kubánská flóra a fauna
  - **Marcel Pogolotti, Arístides Fernández**: sociální témata
- 1927:
  - První výstava MU *Primera Exposición de Arte Nuevo*
  - * avantgardní časopis *Revista de Avance*

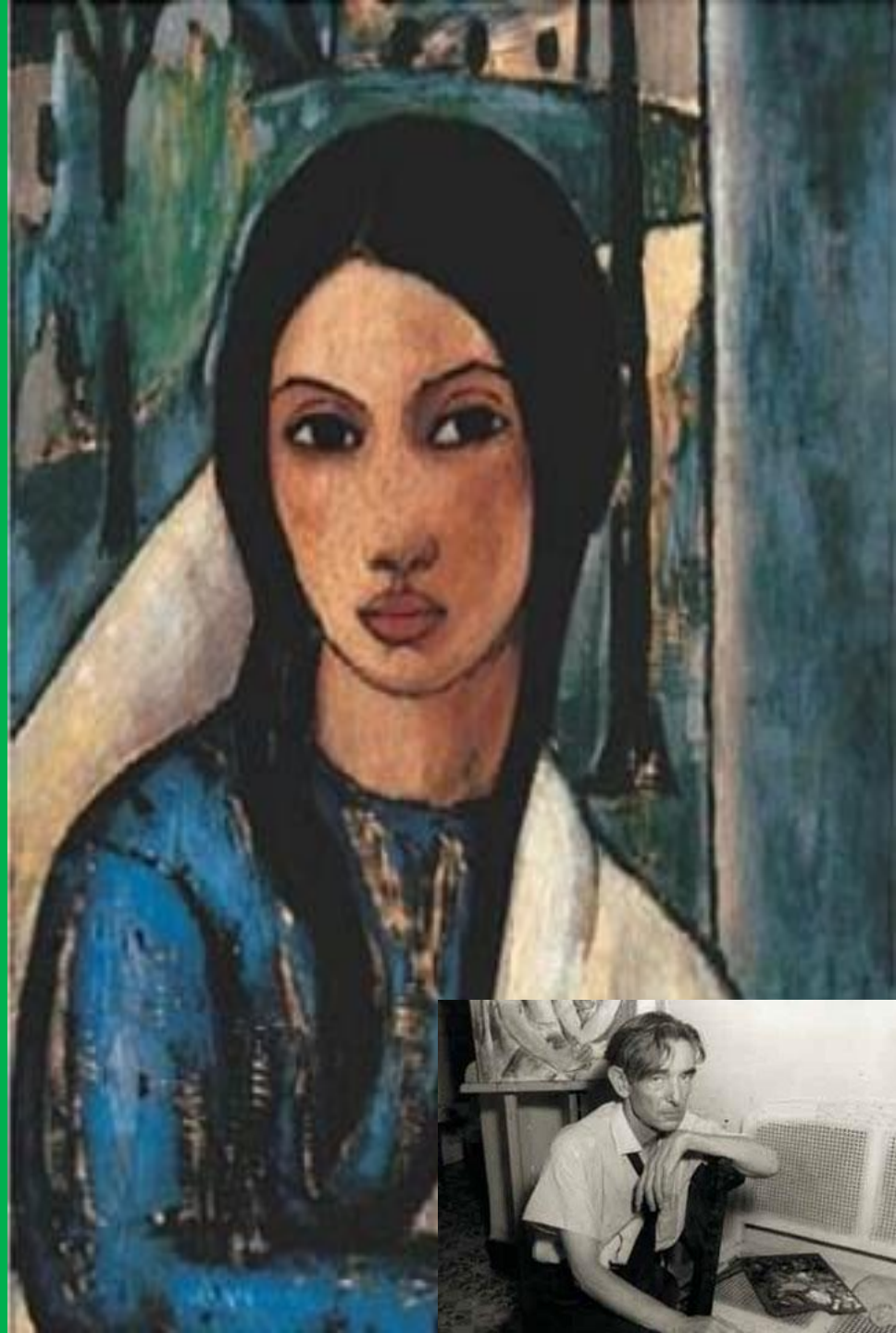
Facsimil del primer cartel anunciador del Salón de Bellas Artes, obra del artista Conrado W. Massaguer.

El General Mario G. Menocal, Presidente de la República, en el acto de la apertura del "Primera Salón de Bellas Artes", 1916.

Víctor Manuel (1897-1968):

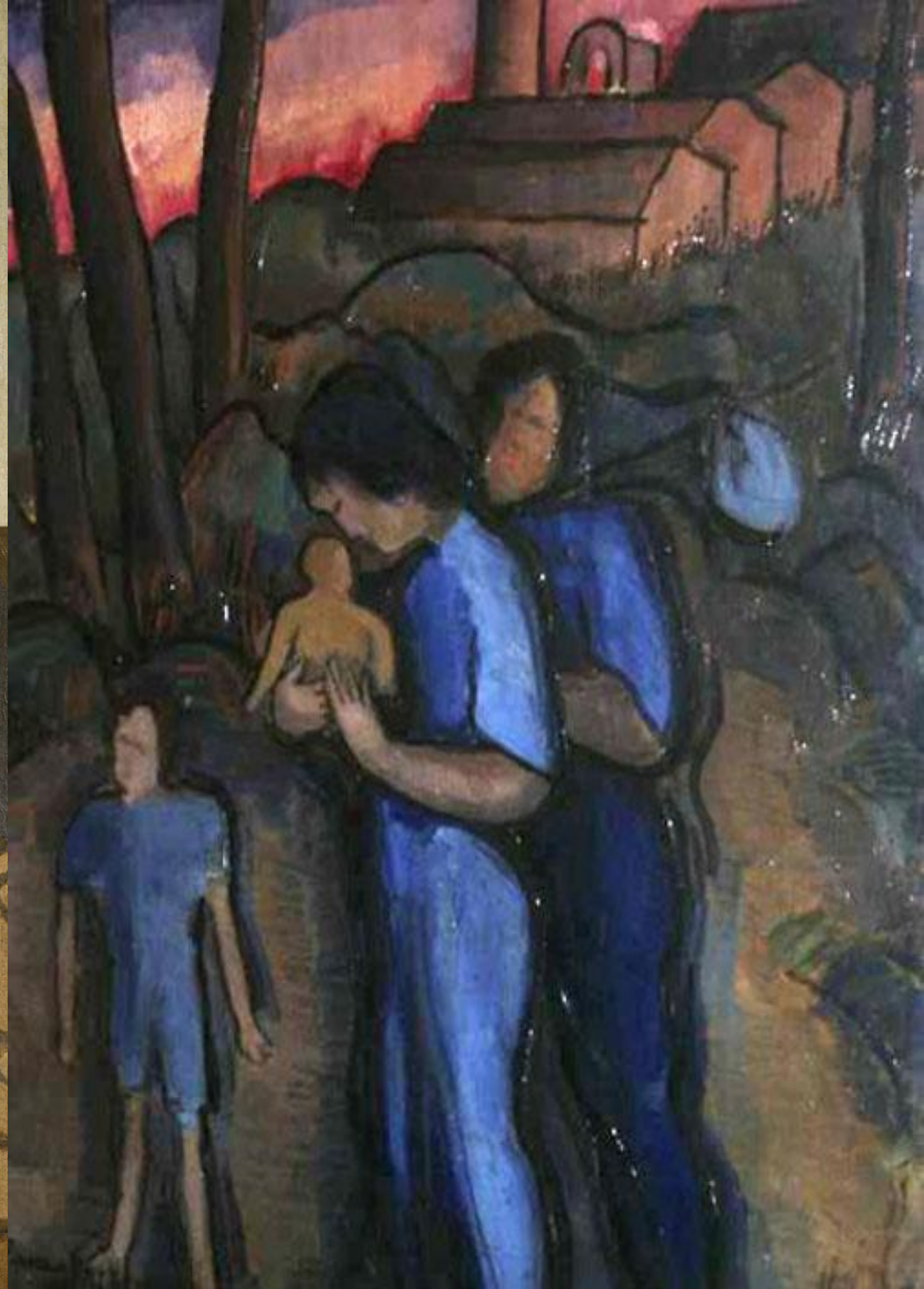
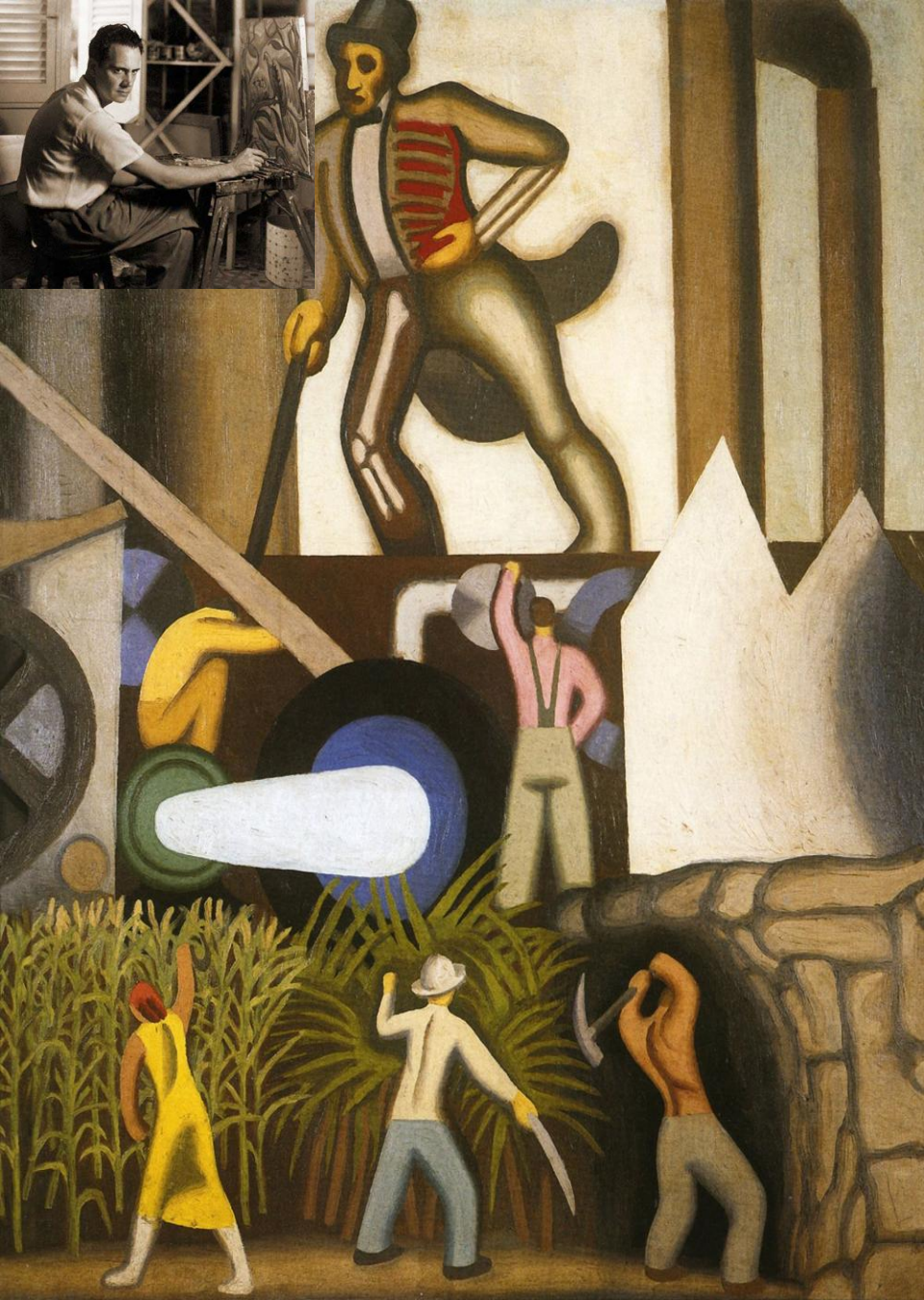
- Věnoval se převážně malbě:
  - ženských portrétů, kubánských ulic a krajiny
    - *Krajina*, 1918
- Char. rukopis:
  - naivismus a barevná úspornost
  - Zpočátku vliv postimpresionismu (Paul Gauguin), později kubismus a nakonec abstrakce

Amelia Palález (1896-1968):

- „kubánský styl“:
  - inspirace kubánskými vitrajemi (černá linie a bohaté barvy, místní flóra a fauna)
    - *Podnos s ovocem*, 1941;
Pacifik, 1936
- Malba, keramické reliéfy a vitraje

Marcelo Pogolotti. *Kapitalismus*. 1934-1935.

Aristides Fernández. *Cukrovar*. Asi 1933.

Zbytek LA - Uruguay

- **Planismus:**

- umělecká škola
- malba uruguayské krajiny
- Vliv fauvismu a postimpresionismu (stipendisté studující v E)
- 1920-1930
- Malíř José Cuneo Perinetti (1887-1977)
- Představitelé: , Carmelo de Arzadun, Humberto Causa, César Pesce Castro, Alfredo de Simone, Domingo Bazzurro, Guillermo Laborde, Melchor Méndez Magariños, Andrés Etchebarne Bidart či Petrona Viera

- **Vibracionismus:**

- 1916–1918
- malíř, ilustrátor, karikaturista a scénograf Rafael Barradas (1890-1929)
- modernistický umělecký směr
- vycházel z kubismu a futurismu a snažil se zachytit diskontinuitu času a prostoru městského života
  - *Gauche*, 1927

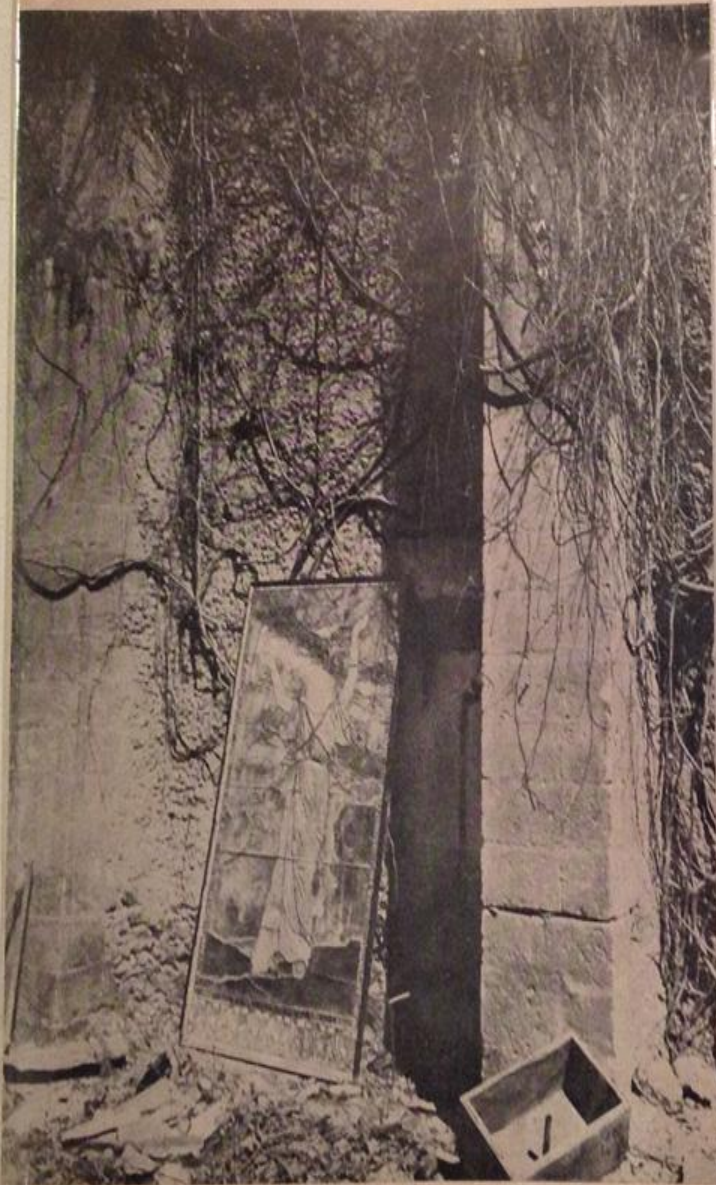
Surrealismus

- Surrealismus v LA je záležitostí:
  - Emigrantů dlouhodobě žijících mimo LA
  - Imigrantů z E
- Hlavní představitelé:
  - **Wilfredo Lam**
  - **Matta**
- Autoři myšlenky, že LA umění je svou podstatou surrealistické
- Mezinárodní výstava surrealismu, 1940 , galerie Inés Amor, (A. Breton)
  - Surrealisté (většinou E původu, Frida Kahlo a Diego Rivera)
  - Mexičtí malíři
- Frida Kahlo a Diego Rivera se od surrealismu odvracejí

EXPOSICION INTERNACIONAL
DEL SURREALISMO

MEXICO - 1940

Jose MARTI, Escultura

Jose MARTI, Escultura

Jose MARTI, Escultura

Jose MARTI, Escultura

Jose MARTI, Escultura

Jose MARTI, Escultura

Wilfredo Lam (1902-1982)

- Surrealismus, kubismus, africké prvky
- Kubánec/vzhledem k politickému vývoji K strávil většinu života v exilu (Haiti, NY, F, Švýcarsko)

Matta (1911-2002)

- Chile/většinu života prožil v E a USA
- Salvador Dalí, André Breton
- Osobitý rukopis:
  - biomorfní formy a stroje, erotismus, vlastní mytologie (stroje, předK svět)

- 1939 * surrealistická umělecká skupina Grupo Orión, Argentina
  - Leopoldo Presas, Bruno Venier, Juan Fuentes, Luis Barragán, Vicente Forte, Ideal Sánchez, Antonio Miceli, Alberto Altaflef či Orlando Pierri
  - Na pomezí surrealismu a romantismu
- Se surrealismem je spojováno také dílo venezuelského malíře Héctora Polea či brazilských malířů Ismaela Neryho a Cícera Diase
- Někteří kritici spojují se surrealismem také dílo mexické malířky Fridy Kahlo a malířů nové mexické školy, kteří se jejím dílem inspiroují, André Breton považoval její dílo za S, pozval ji vystavovat do NY a Paříže

*"Nunca
pinto sueños
o pesadillas.
Pinto mi propia
realidad".*
- Frida Kahlo

LA umělecké směry

- Mexiko: **estridentismus** a muralismus
- Uruguay: **univerzální konstruktivismus**
- Andské země: **indigenismus**

Estridentismus (ze šp. *estridente* – pronikavý, vřískavý)

- avantgardní umělecký směr čerpající z E modernistických směrů (dadaismus, kubismus a futurismus)
- 20. léta 20. století, Měxico
- sdružoval mexické revoluční umělce
- čelní představitelé:
  - sochař **Germán Cueto**
  - fotografka **Tina Modotti**
- Krátké trvání → M upřednostňovala realistické figurativní umění, převaha negramotných mas
- **/Mexická umělecká škola (šp. *Escuela mexicana de Pintura y Escultura*):**
  - porevoluční malířská a sochařská tvorba
  - 20.–50. léta 20. století.
  - Představitelé: Tina Modotti, María Izquierdo, Rufino Tamayo, Ángel Zárraga, Lola Álvarez Bravo a její manžel Manuel Álvarez Bravo, Frida Kahlo atd.
  - zájem o Mexiko
  - Tradiční formát, realismus, figurace/ inovativní techniky

Indigenismus

- Úspěch MM podnítil v JA vznik „indigenistické“ vlny, kt. pohltila jak akademie a školy, tak jednotlivé umělce
- Peru: **José Sabogal** (1888-1956):
  - Malíř a spisovatel
  - 1923 návrat z Mexika
  - Do roku 1933 ředitel limské Školy Výtvarných umění
  - Podnítil úsilí o hledání peruánské výrazové formy/téma peruánského I je pojímané v předem daných okolnostech, Evropské, přinejlepším, mexické techniky
  - Následovníci: Julia Codesido, Camilo Blas, Teresa Carvallo a Ricardo Flores

Bolívie

- Ještě větší vliv MM
- **Cecilio Guzmán de Rojas (1900-1950)**
  - vzbudil v bolivijských malířích zájem o I tematiku
  - vzdělání jak v rodné Bolívii, tak v Evropě (Madrid a Paříž)
  - založil v La Pazu důležité Školu krásných umění.
- **Roberto Berdecio (1910-1996)**

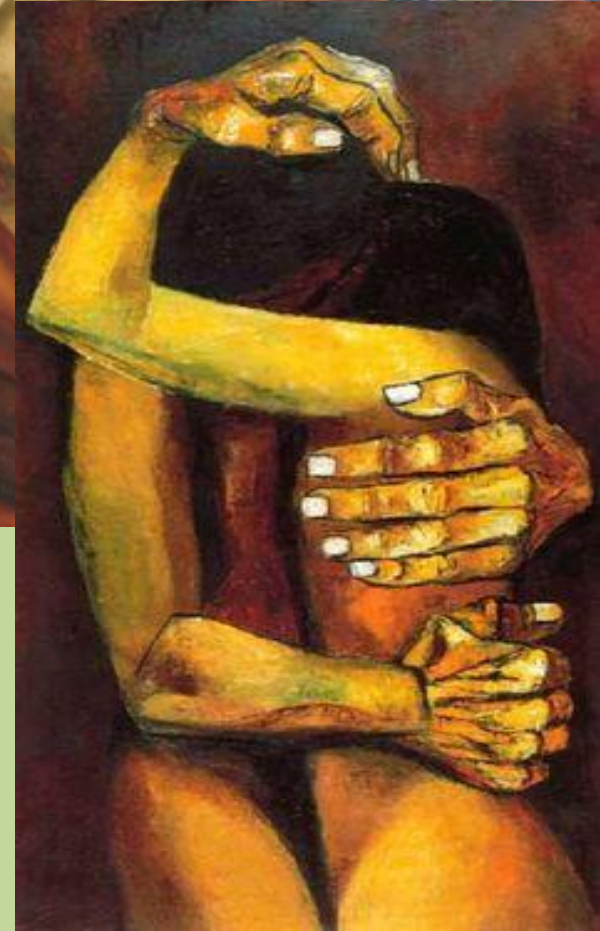
Kolumbie

- Indigenismus přináší **Luis Alberto Acuña Tapias** (1904-1994):
  - malíř, sochař a grafik
  - vystudoval jak v Bogotě, tak v Evropě
  - ředitel Centra krásných umění ve městě Bucamaranga.
  - věnoval se jak klasické (*Chlapec, kůň a stinná krajina*, 1939), tak monumentální tvorbě (*Teogonie božstva Indiánů Chibcha*, vestibul hotelu Tequendama, 1957; *Život Kryštofa Kolumba*, Kolumbijská akademie jazyků, 1960).

Ekvádor

- pod vlivem MM a sociálního realismu
  - * hnutí umělců, kteří se věnovali monumentální umělecké tvorbě s indigenistickou tematikou (Bolívar Mena Franco, César Andrade Faini a Alba Calderón de Gil)
- Hlavní představitelé:
  - **Diógenes Paredes:**
    - zobrazuje tragický život I
    - věnoval se ak klasické (*Cibulářky*), tak monumentální nástěnné malbě (*Mráz, Špatná zpráva a Bouře, Potopa*)
    - později dospěl k jednoduchým geometrickým formám (*Curiquingue* či *Tanečníci*)
  - **Eduardo Kingman (1913-1997):**
    - Vliv něm. Expresionismu
    - Zobrazoval Indiány a jejich utrpen
      - *Temná hodina*, 1965; *Ekvádorská žena*, 1956; *Uhlíř*, 1940
    - „malíř rukou“ (ze šp. – *pintor de las manos*)

Naivismus

- **Nicaragua:**
  - **Asilia Guillén (1887-1964):** po vzoru předkolumbovských textilií maluje technikou připomínající vyšívání
- **Honduras:**
  - **José Antonio Vlásquez:** zobrazuje život své rodné vesnice San Antonio de Oriente Honduras
- JA: zejména **Chile:**
  - Salvador Henríquez de Noguera, Adela Vargasová
  - **Luis Herrera Guevara:** popisné obrazy s důrazem na dvojrozměrné vnímání prostoru a důsledné opomíjení zákonů perspektivy

Př. Asilia Guillén. *Rafaela Herrera brání hrad proti pirátům*. Olej na plátně. 1962. 25 x 38 palců. Collection OAS Art Museum of the Americas.

Př. Luis Herrera Guevara *Náměstí Plaza Bulnes*. 1941. Santiago, Chile.

Př. José Antonio Velásquez. *Krajina v San Antonio de Oriente*. 1957.

• Haiti:

- Vrchol LA naivismu
- Specifická kultura (evropské a africké prvky)

• Představitelé:

- Petion Savain, René Vincent, Rigaud Benoit, Philomé Obin, Préfète Duffaut, Jacques-Enguerrand Gource, Auguste Toussaint

• Hlavní představitelé:

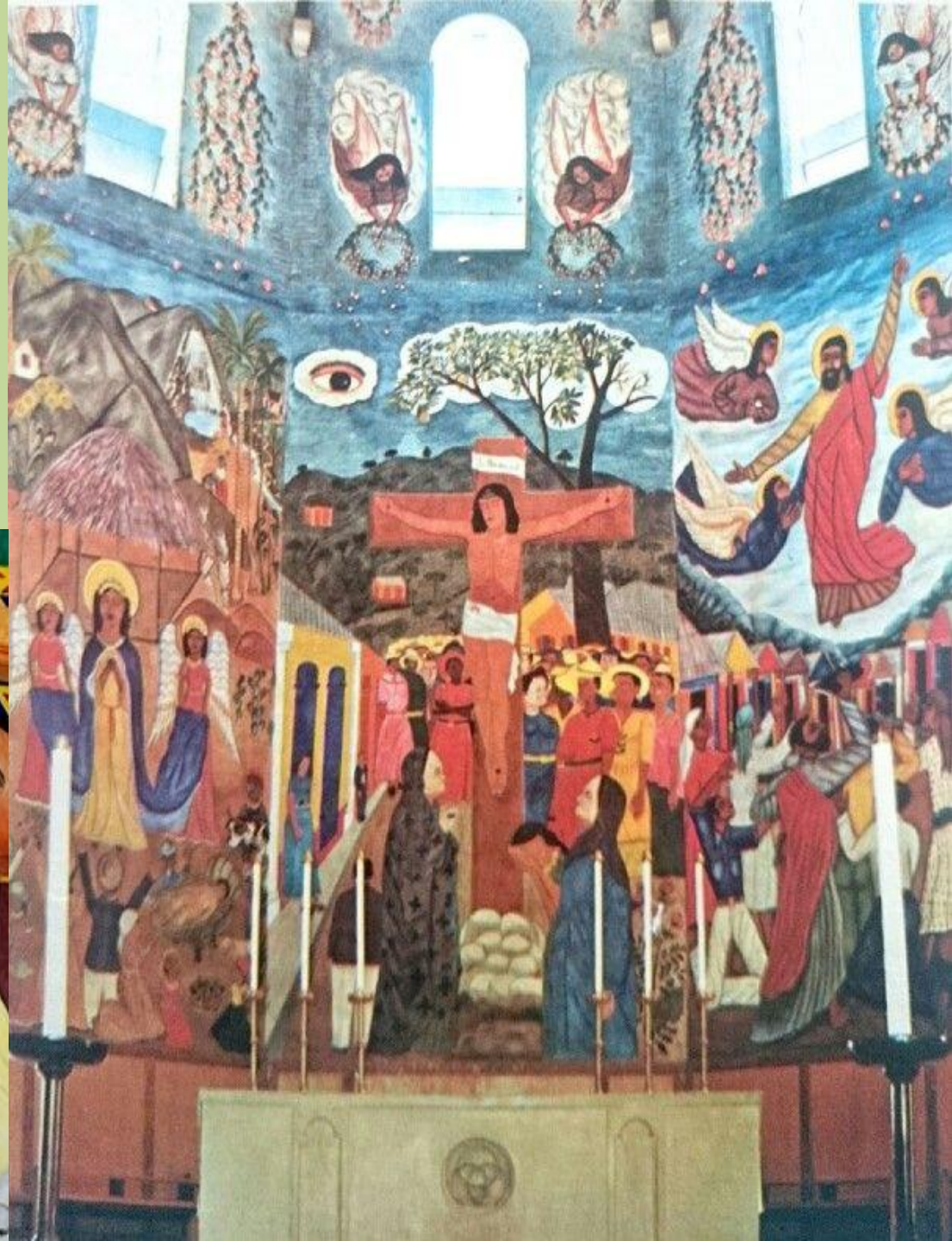
- **Hector Hippolite (1894–1948):**
  - Původně vúdú kněz, švec a malíř fasád
  - scény z každodenního života a vúdú
- **Wilson Bigaud (1931-2010):**
  - výjevy z všedního života svého rodného ostrova (*Pozemský ráj*, 1952; *Kohoutí zápas*, okolo roku 1990)
  - zátíší (*Stále naživu s ovocem*, 1966)
  - monumentální nástěnná malběa
    - murál *Svatba v Káně* (1951)

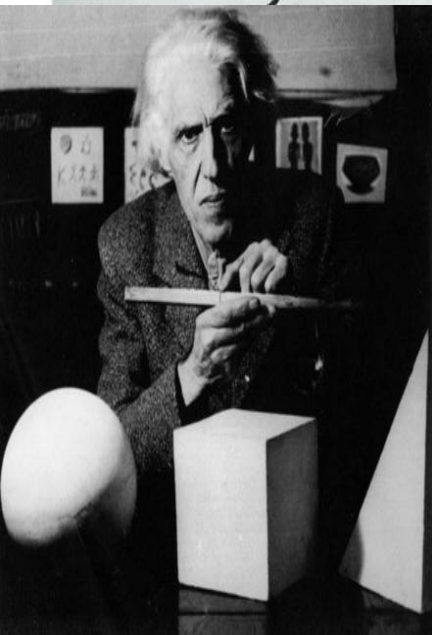
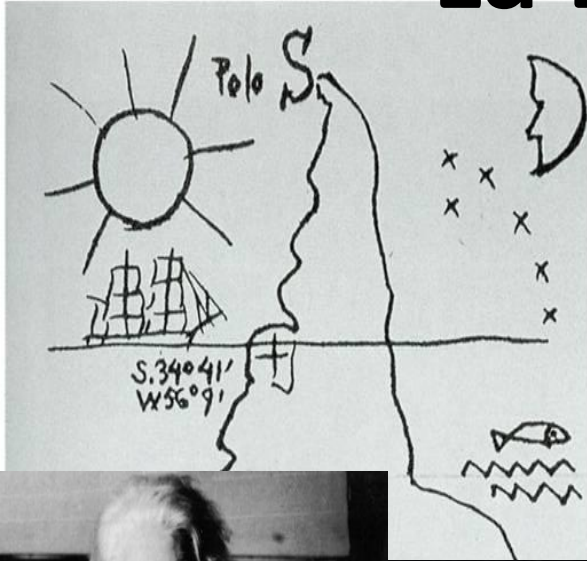
Př. Hector Hyppolite. *Erzuli a její pozemský ráj*. 1946. Milwaukee Museum of Art, Milwaukee, Wisconsin.

Př. Wilson Bigaud. *Scéna z trhu upoblíž silnice*. 24" x 24" palců. Olej na plátně.

- Katedrála sv. Trojice
v hlavním městě:
  - Murály řady místních
umělců (Préfète Dufaut,
Philomé Obin, Castera
Bazile atd.)

La Escuela del Sur

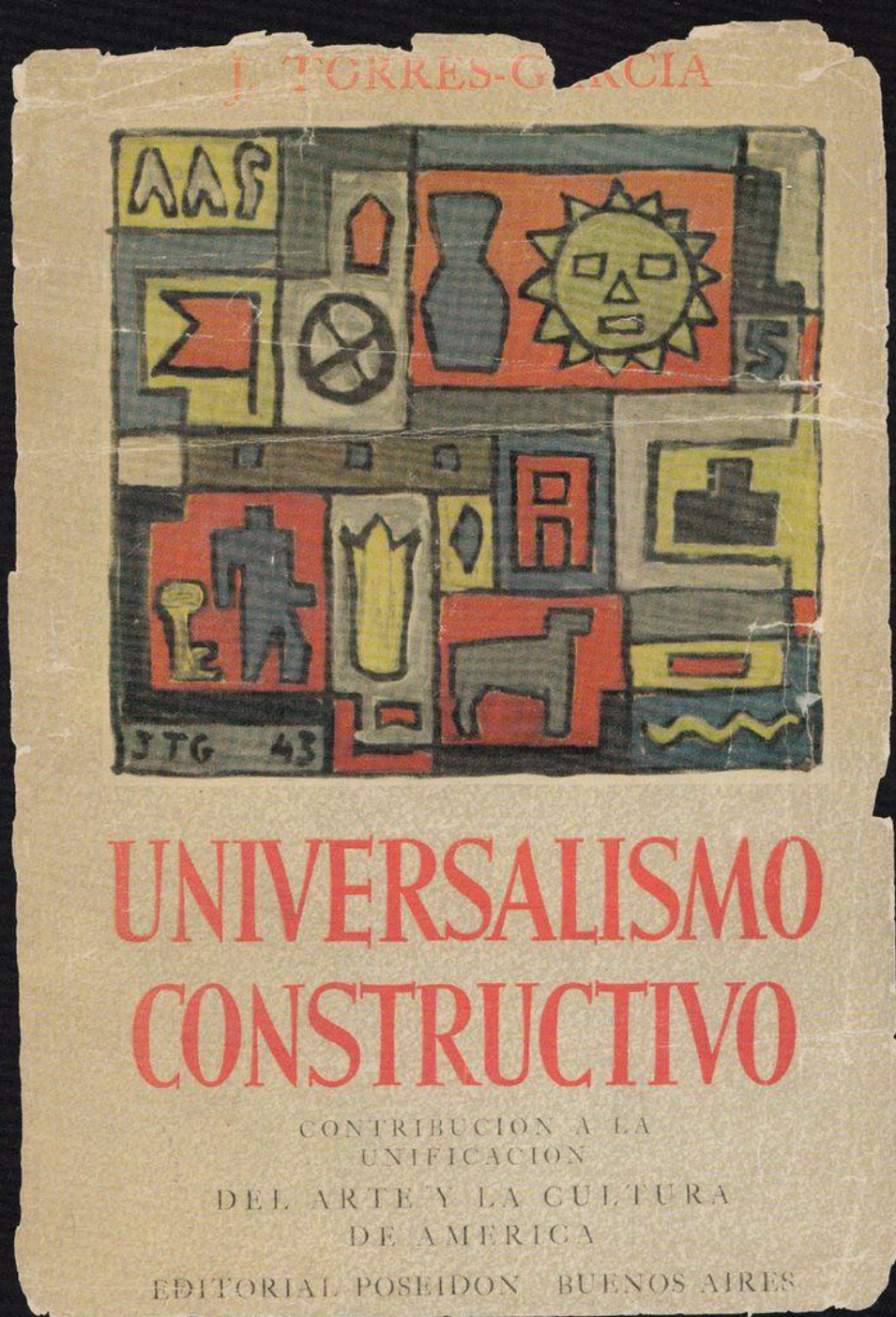

3

- **Joaquín Torres García (1874-1949):**
  - Většinu života prožil v E (Š, F) a USA (NY)
  - Celoživotní zájem o tvorbu dřevěných hraček
  - 1934 v téměř 60 letech návrat do rodné Uruguaye
  - 1935-1939: * Asociación de Arte Constructivo
  - Časopis *Círculo y cuadrado*
  - 1943-1962: * Taller Torres-García
- Ovlivnil umění laplatských států
- Škola Jihu (šp. *Escuela del Sur*): Tvorba jeho žáků a následovníků
  - Rosa Acle, Julián Álvarez Márquez, Elsa Andrada, Carmelo Arden Quin, Elizabeth Aro, César Belcic, Marcelo Bonevardi, Alejandro C. Corujeira, Alberto Delmonte, Adrián Dorado, Gonzalo Fonseca, José Gurvich, Francisco Matto, Jonio Montiel, Amalia Nieto, Adolfo Nigro, Manuel Pailos, Antonio Pezzino, Héctor Ragni, Alceu Ribeiro, Julián Luis San Vicente, Augusto Torres, Horacio Torres či Julio Uruguay Alpuy.

• Univerzální konstruktivismus (*1944):

- JTG se domnívá, že koloniální období LA skončilo a je proto třeba nalézt vlastní, univerzálně srozumitelný, LA výraz
- Snaha o propojení předkolumbovského odkazu a abstraktního umění
- Zjednodušení maleb na základní prvky a barvy
- Změrnost, symbolické prvky, umění jako druh textu
- První skutečná alternativa MM
- Monumentální dílo, 1944, *Universliamo constructivo*
- Inspirace:
  - ruský konstruktivismus (Vladimir Jevgramovič Tatlin)
  - Předkolumbovské umění (piktografické písmo a symbolika)
  - Abstraktní umění (František Kupka, Vasilij Kandinskij)

Př. Joaquin Torres-Garcia. *Kosmický pomník*. 1939. Granit.

Arte Universal - 1943 –
Oleo sobre tela –
106 x 75 cm. –
Museo Nacional de Artes Visuales
del Uruguay

Constructivo con campana -1932.
Oleo s/tela,
73,1 x 60,2 cm.
Col. Museo Tamayo Arte Contemporáneo

Formas trabajadas anímicas,
1933
Centre Cultural de Caixa Girona-
Fontana d'Ór

Port constructif , 1930
Centre Cultural de Caixa Girona-Fontana
d'Ór

Architektura první poloviny 20. století

- Rozvoj až po 1SV → konjunktura:
  - Pokračující industrializace
  - Urbanizace → růst cen pozemků, první výškové budovy, moderní materiály (železo a beton)
- Stavba veřejných budov (nemocnice, úřady a sociální bydlení) v:
  - Neokoloniální sloh
  - Neoindiánský sloh
    - Mexiko, Guatemala a Peru
  - Neokoloniální tzv. kalifornský sloh
    - Vily v bohatých čtvrtích hlavního města Méxica (Polanco či Lomas de Chapultepec)

Moderní architektura - funkcionalismus

- Funkcionalismus či také moderního slohu (fr. architekt Le Corbusier): architektura má být prostá, jednoduchá a především užitková, tj. funkční
- Le Corbusier navštívil ve 20. a 30. letech n LA země, jako je Brazílie, Argentina či Uruguay.
- Brazílie:
  - Návštěva Le Corbusiera v roce 1926
  - původem ukrajinský **architekt Gregori Warchavchik**
    - První modernistický dům (1927-1928) v São Paulu v Brazílii
  - malíř, spisovatel a architekt **Flavio de Carvalho**
    - čistá a jednoduchá architektura
    - svoboda, s níž zachází s jednotlivými slohy a jejich architektonickými prvky
    - návrh Paláce vlády v São Paulu (1927), který nebyl realizován
    - obytný komplex v Alameda Lorea
    - dům (1929) ve Valinhos.

Př. Gregori Warchavchik. *Casa Rua Itápolis*. Pacaembú, São Paulo, 1928.

Př. Flavio de Carvalho. Dům. Valinhos. 1929.

Architektura

- **Juan O´Gorman (1905-1982):**
  - Mexický architekt, malíř
  - Pod vlivem Le Corbusiera uvádí funkcionalistickou architekturu do M
  - Později jej ovlivnila organická architektura Franka Loyda Wrighta
- **Dílo:**
  - 26 budov základních škol v hlavním městě M
  - Centrální knihovna v areálu UNAM

Př. *O´Gormanův dům*. 1920.

Př. *Casa Estudio Diego Rivera y Frida Kahlo*. 1931-1932

Použitá literatura

- Balderas, Esperanza. *Roberto Montenegro : la sensualidad renovada*. México : Fondo editorial de la plástica mexicana, c2001.
- CASTEDO, Leopoldo. *A history of Latin American art and architecture: from Pre-Columbian times to the present*. New York: F.A. Praeger, 1969. 320 s.
- CASTRO PADILLA, CAROLINA. *SATURNINO HERRAN*. AGUASCALIENTES, AGS. : GOBIERNO DEL ESTADO, INSTITUTO CULTURAL DE AGUASCALIENTES : FONDO ESPECIAL PARA LA CULTURA INFANTIL DE AGUASCALIENTES ; MEXICO : CONSEJO NACIONAL PARA LA CULTURA Y LAS ARTES, 1996. Triadó Tur, Juan-Ramón. *Diego Rivera*. Madrid, España : Susaeta, c2004. ISBN - 84-305-4669-3.
- *Exposición Arte Latinoamericano 1920-1945*, (del 28 de mar. al 28 de jun. : Arte Latinoamericano, 1920-1945. México : Instituto Nacional de Bellas Artes, 1996.
- Fernández, Justino. *Arte moderno y contemporáneo de México : el arte del siglo XX*. Tomo II. México : UNAM, Instituto de Investigaciones Estéticas, 1994.
- GONZALEZ DE NOVAL, MARIA ELENA . *MANUEL GONZALEZ SERRANO : UN MONOLOGO APASIONADO*. MEXICO : CONSEJO NACIONAL PARA LA CULTURA Y LAS ARTES, DIRECCION GENERAL DE PUBLICACIONES, 1998.
- Lucie-Smith, Edward. *Arte Latinoamericano del siglo XX*. Barcelona : Destino, 2000.
- *México en el mundo de las colecciones de arte*. Vol. 6. México contemporáneo México : Secretaría de Relaciones Exteriores : UNAM : CONACULTA, c1994.
- *Pintura, escultura y fotografía en iberoamérica, siglo XIX y XX*. Madrid : Cátedra, 1997.
- Tíbol, Raquel
- TOUSSAINT, A. *Resumen gráfico del arte mexicano*. México : G. GILI, 1985. ISBN 968-887-006-4.
- Zamora Betancourt, Lorena. *Olga Costa : un espíritu sensible*. México : Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, Dirección General de Publicaciones, 1996.